

32009L0103

7.10.2009.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 263/11

DIREKTIVA 2009/103/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 16. rujna 2009.****u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i izvršenje obveze osiguranja od takve odgovornosti****(kodificirana verzija)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 95. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽²⁾,

budući da:

upotrebe motornih vozila (Četvrta direktiva o obveznom osiguranju motornih vozila) ⁽⁶⁾ bile su nekoliko puta znatno izmijenjene ⁽⁷⁾. Radi jasnoće i preglednosti te bi četiri direktive trebalo kodificirati, kao i Direktivu 2005/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o izmjeni direktiva Vijeća 72/166/EEZ, 84/5/EEZ, 88/357/EEZ i 90/232/EEZ te Direktive 2000/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila ⁽⁸⁾.

(1) Direktiva Vijeća 72/166/EEZ od 24. travnja 1972. o usklađivanju zakona država članica u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i izvršenje obveze osiguranja od takve odgovornosti ⁽³⁾, Druga direktiva Vijeća od 30. prosinca 1983. o usklađivanju zakona država članica u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila ⁽⁴⁾, Treća Direktiva Vijeća 90/232/EEZ od 14. svibnja 1990. o usklađivanju zakona država članica u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila ⁽⁵⁾ i Direktiva 2000/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. svibnja 2000. o usklađivanju zakona država članica u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu

(2) Osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila (obvezno osiguranje motornih vozila) posebno je važno za europske državljane, kako za ugovaratelje osiguranja tako i za žrtve nezgoda. Ono također ima veliki značaj za društva za osiguranje budući da čini znatan dio poslova neživotnog osiguranja u Zajednici. Obvezno osiguranje motornih vozila također utječe na slobodno kretanje ljudi i vozila. Stoga bi ključni cilj djelovanja Zajednice u području financijskih usluga trebao biti jačanje i konsolidacija unutarnjeg tržišta u području obveznog osiguranja motornih vozila.

(3) Svaka država članica mora poduzeti sve prikladne mjere kako bi osigurala da je građanskopravna odgovornost u pogledu upotrebe vozila koja se uobičajeno nalaze na njezinu području pokrivena osiguranjem. Opseg pokrivenosti i uvjeti osigurateljnog pokrivanja trebaju biti određeni na temelju tih mjera.

(4) Kako bi se isključilo moguće pogrešno tumačenje ove Direktive i olakšalo dobivanje osigurateljnog pokrivanja za vozila koja imaju privremene registarske pločice, definicija područja na kojem se vozilo uobičajeno nalazi trebala bi se odnositi na područje države čije registarske pločice vozilo nosi, bez obzira na to je li takva registarska pločica trajna ili privremena.

⁽¹⁾ SL C 224, 30.8.2008., str. 39.

⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 21. listopada 2008. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 13. srpnja 2009.

⁽³⁾ SL L 103, 2.5.1972., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 8, 11.1.1984., str. 17.

⁽⁵⁾ SL L 129, 19.5.1990., str. 33.

⁽⁶⁾ SL L 181, 20.7.2000., str. 65.

⁽⁷⁾ Vidjeti Prilog I, dio A.

⁽⁸⁾ SL L 149, 11.6.2005., str. 14.

- (5) Uz poštivanje općeg kriterija prema kojem registarske pločice određuju područje na kojem se vozilo uobičajeno nalazi trebalo bi propisati posebno pravilo za nezgode koje prouzroče vozila bez registarske pločice ili ona koja nose registarsku pločicu koja ne odgovara ili više ne odgovara tom vozilu. U tom slučaju, a isključivo u svrhu likvidacije štete, trebalo bi se smatrati da je područje na kojem se vozilo uobičajeno nalazi područje na kojem se dogodila nezgoda.
- (6) Zabrana sustavnih provjera obveznog osiguranja motornih vozila trebala bi se odnositi na vozila koja se uobičajeno nalaze na području druge države članice, kao i na vozila koja se uobičajeno nalaze na području treće zemlje, ali koja dolaze s područja neke druge države članice. Mogu se dopustiti samo nesustavne provjere, koje nisu diskriminirajuće i koje se vrše u sklopu nadzora koji nije usmjeren isključivo na provjeru osiguranja.
- (7) Ukidanje provjera zelenih karti za vozila koja se uobičajeno nalaze u državi članici i dolaze na područje druge države članice može se izvršiti sporazumom između nacionalnih ureda za osiguranje, na temelju kojeg bi svaki nacionalni ured u skladu s odredbama nacionalnog prava jamčio naknadu štete u vezi s bilo kojom štetom ili ozljedom koja daje pravo na naknadu štete, a koju je na njezinu području prouzročilo jedno od tih vozila, bez obzira na to je li ono osigurano ili nije.
- (8) Takav sporazum o jamstvu pretpostavlja da su sva motorna vozila Zajednice koja prometuju na području Zajednice pokrivena osiguranjem. Stoga bi u nacionalnom pravu svake države članice trebalo predvidjeti obvezu osiguranja vozila od građanskopravne odgovornosti, a takvo bi osiguranje koje bilo valjano na cijelom području Zajednice.
- (9) Sustav predviđen ovom Direktivom mogao bi se proširiti na vozila koja se uobičajeno nalaze na području treće zemlje za koju su nacionalni uredi država članica zaključili sličan sporazum.
- (10) U pogledu vozila koja pripadaju određenim fizičkim ili pravnim osobama, javnim ili privatnim, svaka država članica trebala bi moći odstupiti od opće obveze zaključivanja obveznog osiguranja. Kod nezgoda koje prouzroče takva vozila, država članica koja predviđa takvo odstupanje trebala bi odrediti instituciju ili tijelo koje će nadoknaditi štetu žrtvama nezgoda prouzročenih u drugim državama članicama. Trebalo bi poduzeti mjere kako bi se osiguralo da se odgovarajuća naknada štete isplati ne samo žrtvama nezgoda koje su prouzročila ta vozila u inozemstvu, već i žrtvama nezgoda koje nastanu u državi članici na čijem se području vozilo uobičajeno nalazi, bez obzira na to imaju li one boravište na njezinu državnom području ili ne. Nadalje, države članice trebale bi osigurati da je popis osoba izuzetih od obveznog osiguranja i institucija i tijela odgovornih za odštetu žrtvama nezgoda koje prouzroče takva vozila dostavljen Komisiji radi objave.
- (11) U pogledu određenih vrsta vozila ili određenih vozila koja imaju posebne pločice svaka država članica trebala bi moći odstupiti od opće obveze zaključivanja obveznog osiguranja. U tom je slučaju drugim državama članicama dopušteno da prilikom dolaska na njihovo područje zatraže važeću zelenu kartu ili ugovor o graničnom osiguranju kako bi se osigurala naknada štete žrtvama bilo koje nezgode koju bi mogla prouzročiti takva vozila na njihovu području. Međutim, budući da uklanjanje graničnih kontrola u Zajednici znači da više nije moguće osigurati da su vozila koja prelaze granice pokrivena osiguranjem, nije moguće zajamčiti naknadu štete žrtvama nezgoda koje su prouzročene u inozemstvu. Trebalo bi također poduzeti mjere kako bi se osiguralo da se odgovarajuća naknada štete dodijeli ne samo žrtvama nezgoda koje su prouzročila takva vozila u inozemstvu, već i žrtvama nezgoda koje su prouzročene u državi članici u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi. U tu bi svrhu države članice trebale postupati sa žrtvama nezgoda koje prouzroče takva vozila na isti način kao i sa žrtvama nezgoda koje prouzroče neosigurana vozila. Naknadu štete žrtvama nezgoda koje su prouzročila neosigurana vozila trebalo bi isplatiti tijelo za naknadu štete države članice u kojoj se nezgoda dogodila. Kod isplate žrtvama nezgoda koje su prouzročila vozila koja podliježu odstupanju, tijelo za naknadu štete trebalo bi imati pravo podnijeti odštetni zahtjev tijelu države članice u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi. Nakon isteka određenog razdoblja u kojem se omogućuje provedba i primjena te mogućnosti odstupanja, a uzimajući u obzir stečena iskustva, Komisija bi trebala, ako je potrebno, podnijeti prijedloge za njegovu zamjenu ili stavljanje izvan snage.
- (12) Obveza država članica da jamče osigurateljno pokriće barem za određene minimalne iznose predstavlja važan element u osiguravanju zaštite žrtava. Minimalan iznos pokrića za tjelesnu ozljedu trebao bi biti obračunat tako da se svim žrtvama koje su vrlo teško ozlijeđene nadoknadi šteta u cijelosti i primjereno, uzimajući u obzir nisku učestalost nezgoda koje uključuju više žrtava i mali broj nezgoda u kojima više žrtava biva vrlo teško ozlijeđeno tijekom jednog te istog nesretnog događaja. Trebalo bi predvidjeti minimalan iznos pokrića po žrtvi ili po odštetnom zahtjevu. Kako bi se olakšalo uvođenje tih minimalnih iznosa, trebalo bi odrediti prijelazno razdoblje. Međutim, trebalo bi predvidjeti razdoblje kraće od prijelaznog razdoblja u kojem bi države članice trebale povećati te iznose na najmanje polovinu predviđenih razina.

- (13) Kako bi se osiguralo da tijekom vremena minimalan iznos pokrića ne izgubi na vrijednosti, trebalo bi predvidjeti klauzulu o redovitom preispitivanju, pri čemu se u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 2494/95 od 23. listopada 1995. o usklađenim indeksima potrošačkih cijena ⁽¹⁾ kao referentna vrijednost koristi Europski indeks potrošačkih cijena (EICP), koji objavljuje Eurostat. Također bi trebalo propisati pravila postupanja koja uređuju takvo preispitivanje.
- (14) Potrebno je predvidjeti tijelo koje će jamčiti da žrtva neće ostati bez naknade štete ako je nezgodu prouzročilo neosigurano ili nepoznato vozilo. Važno je predvidjeti da se žrtva takve nezgode može izravno obratiti tom tijelu kao prvom kontaktnom mjestu. Međutim, državama članicama trebalo bi dati mogućnost da u određenim ograničenim slučajevima primjenjuju izuzeća u pogledu isplate naknade štete od strane tog tijela i da predvide da naknada štete za oštećenje stvari koje prouzroči nepoznato vozilo može biti ograničena ili isključena zbog opasnosti od prijevara.
- (15) U interesu je žrtava da učinci nekih klauzula o isključenju budu ograničeni na odnos između osiguravatelja i osobe koja je odgovorna za nezgodu. Međutim kod ukradenih ili na silu pribavljenih vozila države članice mogu odrediti da naknadu štete isplaćuje gore navedeno tijelo.
- (16) Kako bi se ublažio financijski teret tog tijela, države članice mogu predvidjeti primjenu određenog samopridržaja kada tijelo osigurava naknadu štete za oštećenje stvari prouzročeno neosiguranim vozilima ili, ovisno o slučaju, ukradenim ili na silu pribavljenim vozilima.
- (17) Mogućnost ograničavanja ili isključivanja opravdane naknade štete žrtvama na temelju činjenice da je vozilo nepoznato ne bi se trebala primjenjivati kada je tijelo isplatilo naknadu štete za znatne tjelesne ozljede žrtvi nezgode u kojoj je prouzročeno i oštećenje stvari. Države članice mogu predvidjeti da samopridržaj do visine iznosa propisane ovom Direktivom plaća žrtva oštećenja stvari. Uvjete pod kojima bi tjelesne ozljede trebalo smatrati znatnima trebalo bi odrediti nacionalnim zakonodavstvom ili drugim propisima države članice u kojoj se nezgoda dogodila. Prilikom utvrđivanja tih uvjeta država članica može uzeti u obzir, između ostalog, pitanje je li ozljeda zahtijevala bolničko liječenje.
- (18) Kod nezgode koju je prouzročilo neosigurano vozilo, tijelo koje isplaćuje naknadu štete žrtvama nezgoda koje prouzroče neosigurana ili nepoznata vozila u boljem je položaju od žrtve za postupanje protiv odgovorne osobe. Stoga bi trebalo predvidjeti da to tijelo ne može zahtijevati da žrtva, da bi joj se isplatila naknada štete, mora dokazati da odgovorna osoba nije u mogućnosti ili odbija isplatiti naknadu štete.
- (19) Kod spora između gore navedenog tijela i osiguravatelja od građanskopravne odgovornosti o tome tko bi trebao isplatiti naknadu štete žrtvi nezgode, države članice bi morale, s ciljem izbjegavanja kašnjenja u isplati naknade štete žrtvi, osigurati da je jedna od tih strana određena kao odgovorna za privremenu isplatu naknade štete do rješavanja spora.
- (20) Žrtvama prometnih nezgoda trebalo bi biti zajamčeno usporedivo postupanje bez obzira na to gdje se u Zajednici nezgoda dogodila.
- (21) Članovima obitelji ugovaratelja osiguranja, vozača ili bilo koje druge odgovorne osobe trebala bi biti pružena zaštita usporediva s onom za druge žrtve, u bilo kojem slučaju u pogledu njihovih tjelesnih ozljeda.
- (22) Tjelesne ozljede i oštećenje stvari pješaka, biciklista i drugih nemotoriziranih korisnika ceste, koji su obično najslabiji sudionici u nezgodi, trebale bi biti pokrivene obveznim osiguranjem vozila koje je sudjelovalo u nesreći ako te osobe imaju pravo na naknadu štete na temelju nacionalnoga građanskog prava. Ova odredba ne dovodi u pitanje građanskopravnu odgovornost ili visinu nadoknade štete u vezi s određenom nesrećom u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.
- (23) Uključivanje svih putnika u vozilu u osiguravateljno pokriće veliko je postignuće postojećeg zakonodavstva. Taj bi cilj bio ugrožen kad bi nacionalno zakonodavstvo ili bilo koja ugovorna klauzula sadržana u polici osiguranja isključivala putnike iz osiguravateljnog pokrića zato što su znali ili su trebali znati da je u trenutku nezgode vozač vozila bio pod utjecajem alkohola ili nekih drugih opojnih sredstava. Putnik obično nije u mogućnosti pravilno procijeniti stupanj intoksikacije vozača. Cilj odvratanja ljudi od vožnje pod utjecajem opojnih sredstava ne postiže se smanjivanjem osiguravateljnog pokrića za putnike koji su žrtve prometnih nezgoda. Pokriće tih putnika u okviru obveznog osiguranja motornih vozila ne dovodi u pitanje njihovu moguću odgovornost u skladu s važećim nacionalnim zakonodavstvom, niti visinu moguće naknade štete u određenoj nezgodi.
- (24) Sve police obveznog osiguranja motornih vozila trebale bi pokriti cijelo područje Zajednice.

⁽¹⁾ SL L 257, 27.10.1995., str. 1.

- (25) Neka društva za osiguranje dodaju u police osiguranja klauzule koje predviđaju otkazivanje ugovora ako vozilo ostane izvan države članice registracije duže od određenog razdoblja. Ta je praksa u suprotnosti s načelima iz ove Direktive, u skladu s kojima bi obvezno osiguranje motornih vozila na temelju jedinstvene premije trebalo pokrivati cijelo područje Zajednice. Stoga bi trebalo odrediti da osiguravateljno pokriće važi tijekom cijelog trajanja ugovora, bez obzira na to ostaje li vozilo u nekoj drugoj državi članici tijekom nekog određenog razdoblja, ne dovodeći u pitanje obveze u skladu s nacionalnim zakonodavstvom država članica u vezi s registracijom vozila.
- (26) U interesu je osigurane osobe da svaka polica osiguranja jamči u okviru jedinstvene premije pokriće koje se traži u skladu s pravom svake države članice ili pokriće koje se traži u skladu s pravom države članice u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi, kada je to pokriće više.
- (27) Trebalo bi poduzeti mjere kako bi se olakšalo dobivanje osiguravateljnog pokrića za vozila koja su uvezena iz jedne države članice u drugu, čak i ako vozilo još nije registrirano u državi članici odredišta. Trebalo bi predvidjeti privremeno odstupanje od općeg pravila za određivanje države članice u kojoj se nalazi rizik. U razdoblju od trideset dana od datuma kada je vozilo isporučeno, stavljeno na raspolaganje ili otpremljeno kupcu država članica odredišta trebala bi se smatrati državom članicom u kojoj se nalazi rizik.
- (28) Svaka osoba koja želi zaključiti novi ugovor o obveznom osiguranju motornih vozila s nekim drugim osiguravateljem trebala bi moći prezentirati evidenciju nezgoda i šteta za vrijeme trajanja starog ugovora. Ugovaratelj osiguranja trebalo bi imati pravo u bilo kojem trenutku zatražiti potvrdu o odštetnim zahtjevima ili o nepostojanju odštetnih zahtjeva koji se odnose na vozilo ili vozila pokrivena ugovorom o osiguranju barem za razdoblje od prethodnih pet godina ugovornog odnosa. Društvo za osiguranje ili bilo koje tijelo koje je država članica eventualno imenovala za pružanje usluga obveznog osiguranja ili za davanje takvih potvrde trebalo bi dostaviti tu potvrdu ugovaratelju osiguranja u roku od 15 dana od zahtjeva.
- (29) Kako bi se osigurala odgovarajuća zaštita žrtava prometnih nezgoda, države članice ne bi smjele dopustiti društvima za osiguranje da se pozivaju na samopridržaje u odnosu prema oštećenoj osobi.
- (30) Pravo pozivanja na ugovor o osiguranju i izravnog pokretanja odštetnog zahtjeva prema društvu za osiguranje od velike je važnosti za žrtve prometnih nezgoda. Kako bi se omogućila učinkovita i brza likvidacija šteta i što je više moguće izbjegao skup pravni postupak, trebalo bi predvidjeti pravo izravnog postupanja protiv društva za osiguranje koje pokriva građanskopravnu odgovornost odgovorne osobe za sve žrtve prometnih nezgoda.
- (31) Kako bi se za sve žrtve prometnih nezgoda dobila primjerena razina zaštite, trebalo bi proširiti postupak „obrazložene ponude” na sve vrste prometnih nezgoda. Taj isti postupak trebao bi se primjenjivati *mutatis mutandis* kada se likvidacija šteta vrši u okviru sustava nacionalnih ureda za osiguranje.
- (32) U skladu s člankom 11. stavkom 2., koji se čita u vezi s člankom 9. stavkom 1. točkom (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima⁽¹⁾, oštećene osobe mogu pokrenuti sudski postupak protiv osiguravatelja od građanskopravne odgovornosti u državi članici u kojoj imaju domicil.
- (33) Sustav ureda zelene karte osigurava učinkovitu likvidaciju šteta u zemlji boravišta oštećene osobe čak i kada drugi sudionik nezgode dolazi iz neke druge europske zemlje.
- (34) Osobe oštećene u prometnoj nezgodi koja je obuhvaćena ovom Direktivom i koja se dogodila u državi koja nije država njihova boravišta trebale bi imati pravo podnijeti odštetni zahtjev u državi članici svog boravišta predstavniku za likvidaciju štete kojega je tamo imenovalo društvo za osiguranje odgovorne strane. To bi rješenje trebalo omogućiti da šteta koju pretrpe oštećene osobe izvan države članice svoga boravišta bude riješena u skladu s postupcima s kojima su upoznati.
- (35) Sustav koji se temelji na predstavniku za likvidaciju štete u državi članici boravišta oštećene osobe ne utječe na materijalno pravo koje se primjenjuje u svakom pojedinom slučaju niti na sudsku nadležnost.
- (36) Postojanje izravnog prava postupanja za oštećenu osobu protiv društva za osiguranje logičan je dodatak imenovanju takvih predstavnika i, štoviše, poboljšava pravni položaj osoba oštećenih u prometnim nezgodama koje se dogode izvan države članice njihova boravišta.
- (37) Trebalo bi predvidjeti da država članica u kojoj je društvo za osiguranje dobilo odobrenje za rad zahtijeva da to društvo imenuje predstavnike za likvidaciju štete s boravištem ili poslovnim nastanom u drugim državama članicama za prikupljanje svih potrebnih informacija u vezi sa štetama koje proizlaze iz takvih nezgoda i poduzimanje odgovarajućih mjera za njihovu likvidaciju u ime i za račun društva za osiguranje, uključujući isplatu naknade štete. Predstavnici za likvidaciju štete morali bi imati dovoljno ovlasti da zastupaju društvo za osiguranje u odnosu na osobe koje su pretrpjele štetu zbog takvih nezgoda i također da zastupaju društvo za osiguranje na sudovima, u mjeri u kojoj je to u skladu s propisima međunarodnog privatnog prava o dodjeli sudske nadležnosti.

⁽¹⁾ SL L 12, 16.1.2001., str. 1.

- (38) Djelatnosti predstavnika za likvidaciju štete nisu dovoljne da bi se sudska nadležnost dodijelila sudovima u državi članici boravišta oštećene osobe ako propisi međunarodnog privatnog prava o dodjeli sudske nadležnosti to ne predviđaju.
- (39) Imenovanje predstavnika odgovornih za likvidaciju štete trebao bi biti jedan od uvjeta za pristupanje i obavljanje poslova osiguranja iz točke 10. slova A Priloga Prvoj direktivi Vijeća 73/239/EEZ od 24. srpnja 1973. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na osnivanje i obavljanje poslova izravnog osiguranja osim životnog osiguranja⁽¹⁾ osim životnog osiguranja, s iznimkom odgovornosti prijevoznika. Taj bi uvjet stoga trebao biti pokriven jedinstvenim službenim odobrenjem za rad izdanim od strane tijela vlasti države članice u kojoj društvo za osiguranje osniva svoju središnju upravu, kao što je utvrđeno u glavi II. Direktive Vijeća 92/49/EEZ od 18. lipnja 1992. o usklađivanju zakona i drugih propisa koji se odnose na izravno osiguranje osim životnog osiguranja te o izmjeni direktiva 73/239/EEZ i 88/357/EEZ (Treća direktiva o neživotnom osiguranju)⁽²⁾. Taj bi se uvjet također trebao odnositi na društva za osiguranje sa središnjom upravom izvan Zajednice koja su dobila odobrenje za rad koje im dopušta pristupanje poslovima osiguranja u državi članici Zajednice.
- (40) Osim što se osigurava prisutnost predstavnika društva za osiguranje u državi u kojoj boravi oštećena osoba, potrebno je jamčiti posebno pravo oštećene osobe da joj se odštetni zahtjev riješi bez odlaganja. Stoga je nužno uključiti u nacionalno pravo odgovarajuće učinkovite i sustavne financijske ili istovjetne upravne sankcije – kao što su sudski nalozi u kombinaciji s upravnim globama, redovito izvješćivanje nadzornih tijela, izravni nadzori, objave u nacionalnom službenom listu i u tisku, obustava poslovanja društva (zabrana zaključivanja novih ugovora tijekom određenog razdoblja), imenovanje posebnog predstavnika nadzornih tijela odgovornog za provjeravanje provodi li se poslovanje u skladu sa zakonima o osiguranju, oduzimanje odobrenja za rad za tu poslovnu liniju, sankcije koje se uvode za direktore i članove rukovodstva – ako društvo za osiguranje ili njegovi predstavnici ne ispunjavaju svoje obveze da u razumnom roku ponude naknadu štete. To ne bi smjelo dovesti u pitanje primjenu drugih mjera, posebno u skladu s pravom koje se primjenjuje na pitanja iz područja nadzora, koje se mogu smatrati primjerenima. Međutim, pri tome važi uvjet da odgovornost kao i pretrpljena šteta i ozljeda nisu predmet spora tako da društvo za osiguranje može dati obrazloženu ponudu unutar propisanog roka. Ta obrazložena ponuda za naknadu štete trebala bi biti u pisanom obliku i trebala bi sadržavati razloge na temelju kojih je procijenjena odgovornost i šteta.
- (41) Osim tih sankcija primjereno je predvidjeti plaćanje kamate na iznos naknade štete koji oštećenoj osobi ponudi društvo za osiguranje ili dodijeli sud kada ponuda nije dana unutar propisanog roka. Ako u državama članicama već postoje nacionalni propisi koji obuhvaćaju zahtjeve za plaćanje zatezne kamate, ta bi se odredba mogla provesti upućivanjem na takve propise.
- (42) Oštećene osobe koje su pretrpjele štetu ili ozljedu zbog prometne nezgode ponekad imaju problema pri utvrđivanju imena društva za osiguranje koje pokriva osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila koja su sudjelovala u nezgodi.
- (43) U interesu tih oštećenih osoba države članice trebale bi uspostaviti informacijske centre kako bi osigurale da takve informacije o svim nezgodama koje uključuju motorna vozila budu odmah na raspolaganju. Ti informacijski centri također bi trebali staviti na raspolaganje oštećenim osobama informacije koje se odnose na predstavnike za likvidaciju štete. Takvi centri trebaju međusobno surađivati i brzo odgovoriti na zahtjeve za informacije centara u drugim državama članicama o predstavnicima za likvidaciju štete. Čini se primjerenim da takvi centri prikupljaju informacije o datumu stvarnog završetka osigurateljnog pokrića, ali ne i informacije o isteku prvobitne valjanosti police ako je trajanje ugovora prešutno produženo.
- (44) Trebalo bi predvidjeti posebne odredbe u vezi s vozilima (na primjer državna ili vojna vozila) koja su obuhvaćena iznimkama od obveze osiguranja od građanskopravne odgovornosti.
- (45) Oštećena osoba može imati legitiman interes da bude obaviještena o identitetu vlasnika ili uobičajenog vozača ili registriranog imatelja vozila; na primjer ako može dobiti naknadu štete samo od tih osoba jer vozilo nije valjano osigurano ili šteta prelazi osiguranu sumu, u kojem slučaju bi također trebalo dati te informacije.
- (46) Neke dostavljene informacije, poput imena i adrese vlasnika ili uobičajenog vozača vozila i broja police osiguranja ili registracijskog broja vozila, predstavljaju osobne podatke u smislu Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka⁽³⁾. Obrada takvih podataka koja se traži za potrebe ove Direktive trebala bi stoga biti usklađena s nacionalnim mjerama poduzetim u skladu s Direktivom 95/46/EZ. Ime i adresu uobičajenog vozača trebalo bi priopćiti samo ako nacionalno zakonodavstvo predviđa takvo priopćavanje.

⁽¹⁾ SL L 228, 16.8.1973., str. 3.

⁽²⁾ SL L 228, 11.8.1992., str. 1.

⁽³⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

- (47) Kako bi se osiguralo da oštećena osoba ne ostane bez naknade štete na koju ima pravo, potrebno je predvidjeti tijelo za naknadu štete kojem se oštećena osoba može obratiti ako društvo za osiguranje ne imenuje predstavnika ili očito odugovlači s likvidacijom štete ili ako društvo za osiguranje nije moguće utvrditi. Intervencija tijela za naknadu štete trebala bi biti ograničena na rijetke pojedine slučajeve kada društvo za osiguranje ne ispuni svoje dužnosti unatoč odvratajućem učinku mogućeg nametanja sankcija.
- (48) Uloga je tijela za naknadu štete rješavanje odštetnog zahtjeva u vezi sa štetom ili ozljedom koju je pretrpjela oštećena osoba samo u slučajevima koje je moguće objektivno utvrditi i stoga bi tijelo za naknadu štete trebalo ograničiti svoju djelatnost na to da provjerava da je ponuda za naknadu štete dana u skladu s propisanim rokovima i postupcima, bez ikakvog procjenjivanja zasnovanosti slučaja.
- (49) Pravne osobe koje po zakonu nasljeđuju odštetne zahtjeve oštećene osobe protiv osobe odgovorne za nesreću ili njezina društva za osiguranje (kao što su na primjer druga društva za osiguranje ili ustanove za socijalno osiguranje) ne bi smjele biti ovlaštene podnositi dotični odštetni zahtjev tijelu za naknadu štete.
- (50) Tijelo za naknadu štete trebalo bi imati pravo subrogacije ako je isplatilo naknadu štete oštećenoj osobi. Kako bi se olakšala provedba odštetnih zahtjeva tijela za naknadu štete protiv društva za osiguranje kada ono nije imenovalo predstavnika za likvidaciju štete ili očito odugovlači s likvidacijom štete, tijelo koje osigurava naknadu štete u državi oštećene osobe trebalo bi imati automatsko pravo na nadoknadu sredstava, povezano sa stjecanjem prava oštećene osobe, od odgovarajućeg tijela u državi u kojoj društvo za osiguranje ima poslovni nastan. To je tijelo u najboljem položaju da pokrene postupak za naknadu protiv društva za osiguranje.
- (51) Iako države članice mogu predvidjeti da je odštetni zahtjev protiv tijela za naknadu štete supsidijaran, oštećena osoba ne bi smjela biti primorana podnositi svoj odštetni zahtjev osobi odgovornoj za nezgodu prije nego što ga podnese tijelu za naknadu štete. U takvom bi slučaju oštećena osoba trebala biti barem u istom položaju kao i kod odštetnih zahtjeva protiv garancijskog fonda.
- (52) Taj sustav može funkcionirati putem sporazuma između tijela za naknadu štete koja su osnovale ili odobrile države članice, u kojemu su utvrđene njihove zadaće i obveze te postupci za nadoknadu sredstava.
- (53) Kada je nemoguće utvrditi osiguravatelja vozila, trebalo bi predvidjeti da krajnji dužnik za plaćanje naknade štete oštećenoj osobi bude garancijski fond predviđen u tu svrhu, smješten u državi članici u kojoj se uobičajeno

nalazi neosigurano vozilo čija je upotreba izazvala nezgodu. Kada je nemoguće utvrditi vozilo, trebalo bi predvidjeti da je krajnji dužnik garancijski fond predviđen u tu svrhu, smješten u državi članici u kojoj se nezgoda dogodila.

- (54) Ova Direktiva ne bi trebala dovoditi u pitanje obveze država članica u vezi s rokovima navedenima u Prilogu I., Dijelu B za prenošenje u nacionalno pravo tamo navedenih Direktiva i za njihovu primjenu,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ove Direktive:

1. „vozilo” znači svako motorno vozilo namijenjeno za kopneni promet, a koje pokreće mehanička snaga, ali koje se ne kreće po tračnicama, i svako priključno vozilo, bilo da je priključeno ili ne;
2. „oštećena osoba” znači svaka osoba koja ima pravo na naknadu štete u vezi sa štetom ili ozljedom prouzročenom vozilima;
3. „nacionalni ured za osiguranje” znači profesionalna organizacija koja je utemeljena u skladu s Preporukom br. 5 koju je 25. siječnja 1949. usvojio Pododbor za cestovni promet Odbora za unutarnji promet Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu, a koja okuplja društva za osiguranje koja u jednoj državi imaju odobrenje za obavljanje poslova osiguranja motornih vozila od građanskopravne odgovornosti;
4. „područje na kojem se vozilo uobičajeno nalazi” znači:
 - (a) područje države čije registarsku pločicu vozilo nosi, bez obzira na to je li ta registarska pločica trajna ili privremena; ili
 - (b) kada nije potrebna registracija za određenu vrstu vozila, ali vozilo nosi pločicu osiguranja ili neku razlikovnu oznaku sličnu registarskoj pločici, područje države u kojoj je izdana pločica osiguranja ili oznaka; ili
 - (c) kada za određene tipove vozila nije potrebna ni registarska pločica ni pločica osiguranja, niti razlikovna oznaka, područje države u kojoj imatelj vozila ima stalno boravište; ili

- (d) kada vozilo nema registarsku pločicu ili ima registarsku pločicu koja ne odgovara ili više ne odgovara tom vozilu, a sudjelovalo je u nezgodi, područje države u kojoj se dogodila nezgoda, za potrebe likvidacije štete u skladu s prvom alinejom članka 2. točke (a) ili u skladu s člankom 10.;
5. „zelena karta” znači međunarodna potvrda o osiguranju izdana u ime nacionalnog ureda u skladu s Preporukom br. 5 koju je 25. siječnja 1949. donio Pododbor za cestovni promet Odbora za unutarnji promet Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu;
6. „društvo za osiguranje” znači društvo koje je dobilo službeno odobrenje za rad u skladu s člankom 6. ili člankom 23. stavkom 2. Direktive 73/239/EEZ;
7. „poslovni nastan” znači sjedište društva, zastupništvo ili podružnica društva za osiguranje kako je utvrđeno u članku 2. točki (c) Druge direktive Vijeća 88/357/EEZ od 22. lipnja 1988. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na izravno osiguranje osim životnog osiguranja i utvrđivanju odredbi za olakšavanje djelotvornog ostvarivanja slobode pružanja usluga ⁽¹⁾.

Članak 2.

Područje primjene

Odredbе članka 4., 6., 7. i 8. primjenjuju se na vozila koja se uobičajeno nalaze na području jedne od država članica:

- (a) nakon što je zaključen sporazum između nacionalnih ureda za osiguranje prema kojem svaki nacionalni ured u skladu s odredbama nacionalnog prava o obveznom osiguranju jamči likvidaciju šteta u vezi s nesrećama koje se dogode na njezinu području i koje prouzroče vozila koja se uobičajeno nalaze na području druge države članice, bez obzira na to jesu li takva vozila osigurana ili ne;
- (b) od datuma koji odredi Komisija, nakon što se u uskoj suradnji s državama članicama uvjerila da je takav sporazum zaključen;
- (c) na razdoblje trajanja tog sporazuma.

Članak 3.

Obvezno osiguranje vozila

Podložno članku 5., svaka država članica poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da je građanskopravna

odgovornost u pogledu upotrebe vozila koja se uobičajeno nalaze na njezinu području pokrivena osiguranjem.

Na temelju mjera iz prvog stavka određuje se opseg pokrivenosti i uvjeti pokrića.

Svaka država članica poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da ugovor o osiguranju također pokriva:

- (a) u skladu sa zakonodavstvom koje je na snazi u drugim državama članicama, svaku štetu ili ozljedu prouzročenu na području tih država;
- (b) svaku štetu ili ozljedu koju pretrpe državljani država članica na putu koji izravno povezuje dva područja na kojima je na snazi Ugovor ako ne postoji nacionalni ured za osiguranje odgovoran za područje koje se prelazi; u tom se slučaju šteta ili ozljeda pokrivaju u skladu s nacionalnim pravom o obveznom osiguranju koje je na snazi u državi članici na čijem se području vozilo uobičajeno nalazi.

Osiguranje iz prvog stavka obvezno pokriva i oštećenje stvari i tjelesne ozljede.

Članak 4.

Provjera osiguranja

Države članice suzdržavaju se od provjere osiguranja od građanskopravne odgovornosti u pogledu vozila koja se uobičajeno nalaze na području druge države članice i u pogledu vozila koja se uobičajeno nalaze na području treće zemlje i koja na njihovo područje dolaze s područja neke druge države članice. One međutim mogu provoditi nesustavne provjere osiguranja pod uvjetom da te provjere nisu diskriminirajuće i da se vrše u sklopu nadzora koji nije usmjeren isključivo na provjeru osiguranja.

Članak 5.

Odstupanje od obveze u pogledu obveznog osiguranja vozila

1. Država članica može odstupati od članka 3. u pogledu određenih fizičkih ili pravnih osoba, javnih ili privatnih; popis tih osoba sastavlja dotična država i dostavlja ga drugim državama članicama i Komisiji.

Država članica koja tako odstupa poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala isplatu naknade štete za svaku štetu ili ozljedu koju na njezinu području ili na području drugih država članica prouzroče vozila koja pripadaju takvim osobama.

⁽¹⁾ SL L 172, 4.7.1988., str. 1.

Ona posebno određuje instituciju ili tijelo u zemlji u kojoj se dogodi šteta ili ozljeda odgovorno za isplatu naknade štete oštećenim osobama u skladu sa zakonima te države u slučajevima u kojima se ne primjenjuje članak 2. točka (a).

Ona dostavlja Komisiji popis osoba izuzetih iz obveznog osiguranja i institucija i tijela koja su odgovorna za naknadu štete.

Komisija objavljuje taj popis.

2. Država članica može odstupiti od članka 3. u pogledu određenih vrsta vozila ili određenih vozila koja imaju posebne pločice; popis takvih vrsta ili takvih vozila sastavlja dotična država i dostavlja ga drugim državama članicama i Komisiji.

Svaka država članica koja tako odstupa osigurava da se vozila iz prvog podstavka smatraju vozilima za koje nije ispunjena obveza osiguranja iz članka 3.

Garancijski fond države članice u kojoj se nezgoda dogodila ima pravo zatim podnijeti odštetni zahtjev garancijskom fondu u državi članici u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi.

Od 11. lipnja 2010. države članice izvješćuju Komisiju o provedbi i praktičnoj primjeni ovog stavka.

Nakon pregleda tih izvješća Komisija prema potrebi podnosi prijedloge za zamjenu ili stavljanje izvan snage tog odstupanja.

Članak 6.

Nacionalni uredi za osiguranje

Svaka država članica osigurava da u slučaju kada je nezgodu na njezinu području prouzročilo vozilo koje se uobičajeno nalazi na području druge države članice nacionalni ured za osiguranje, ne dovodeći u pitanje obvezu iz članka 2. točke (a), dobije informacije:

- (a) o području na kojem se vozilo uobičajeno nalazi i eventualno o njegovoj registarskoj oznaci;
- (b) ako je to moguće, o pojedinostima o osiguranju vozila koje su obično navedene na zelenoj karti, a koje su u posjedu imatelja vozila, ako te pojedinosti zahtijeva država članica na čijem se području vozilo uobičajeno nalazi.

Svaka država članica također osigurava da ured dostavlja informacije iz točaka (a) i (b) nacionalnom uredu za osiguranje države na čijem se području vozilo uobičajeno nalazi.

POGLAVLJE 2.

ODREDBE KOJE SE ODOSE NA VOZILA KOJA SE UOBIČAJENO NALAZE NA PODRUČJU TREĆIH ZEMALJA

Članak 7.

Nacionalne mjere koje se odnose na vozila koja se uobičajeno nalaze na području trećih zemalja

Svaka država članica poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da se vozila koja se uobičajeno nalaze na području treće zemlje i koja dolaze na područje na kojem je na snazi Ugovor ne upotrebljavaju na njezinu području ako ne postoji pokrivenje za eventualne štete ili ozljede prouzročene tim vozilom na cijelom području na kojem je na snazi Ugovor, u skladu sa zahtjevima zakona pojedinih država članica o obveznom osiguranju od građanskopravne odgovornosti za upotrebu vozila.

Članak 8.

Dokumentacija koja se odnosi na vozila koja se uobičajeno nalaze na području trećih zemalja

1. Svako vozilo koje se uobičajeno nalazi na području treće zemlje mora prije dolaska na područje na kojem je na snazi Ugovor imati važeću zelenu kartu ili potvrdu o graničnom osiguranju kojom se utvrđuje da je vozilo osigurano u skladu s člankom 7.

Međutim, vozila koja se uobičajeno nalaze u trećoj zemlji smatraju se vozilima koja se uobičajeno nalaze u Zajednici ako nacionalni ured svih država članica pojedinačno, svaki u skladu s odredbama vlastitog nacionalnog prava o obveznom osiguranju, jamče likvidaciju šteta u vezi s nesrećama koje se dogode na njihovu području i koje prouzroče takva vozila.

3. Nakon što u uskoj suradnji s državama članicama ustanovi da su preuzete obveze iz drugog podstavka stavka 1., Komisija određuje datum od kojeg i vrste vozila za koje države članice više ne zahtijevaju predočenje isprava iz prvog podstavka stavka 1.

POGLAVLJE 3.

MINIMALNI IZNOSI POKRIVENI OBVEZIM OSIGURANJEM

Članak 9.

Minimalni iznosi

1. Ne dovodeći u pitanje bilo kakva viša jamstva koja države članice mogu propisati, svaka država članica zahtijeva da osiguranje iz članka 3. bude obvezno najmanje u pogledu sljedećih iznosa:

- (a) kod tjelesne ozljede minimalan iznos pokrića od 1 000 000 eura po žrtvi ili 5 000 000 eura po odštetnom zahtjevu, bez obzira na broj žrtava;
- (b) kod oštećenja stvari 1 000 000 eura po odštetnom zahtjevu, bez obzira na broj žrtava.

Ako je potrebno, države članice mogu utvrditi prijelazno razdoblje koje traje najduže do 11. lipnja 2012., u kojem trebaju prilagoditi svoje minimalne iznose pokrića iznosima predviđenim u prvom podstavku.

Države članice koje odrede takvo prijelazno razdoblje o tome obavješćuju Komisiju i navode trajanje prijelaznog razdoblja.

Međutim, najkasnije do 11. prosinca 2009. države članice povećavaju jamstva najmanje do jedne polovine razina predviđenih prvim podstavkom.

2. Svakih pet godina od 11. lipnja 2005. ili završetka eventualnog prijelaznog razdoblja iz drugog podstavka stavka 1. iznosi iz toga stavka se preispituju u skladu s Europskim indeksom potrošačkih cijena (EICP), utvrđenim na temelju Uredbe (EZ) br. 2494/95.

Iznosi se prilagođavaju automatski. Povećavaju se za postotnu promjenu koju navede EICP za dotično razdoblje, odnosno, za pet godina koje neposredno prethode preispitivanju iz prvog podstavka, a zaokružuju se naviše do višekratnika 10 000 eura.

Komisija priopćava prilagođene iznose Europskom parlamentu i Vijeću i osigurava njihovo objavljivanje u *Službenom listu Europske unije*.

POGLAVLJE 4.

NAKNADA ŠTETE KOJU PROUZROČI NEPOZNATO VOZILO ILI VOZILO ZA KOJE NIJE ISPUNJENA OBVEZA OSIGURANJA IZ ČLANKA 3.

Članak 10.

Tijelo odgovorno za naknadu štete

1. Svaka država članica osniva ili ovlašćuje tijelo sa zadatkom osiguranja naknade štete, barem do granica obveze osiguranja za oštećenje stvari ili tjelesne ozljede prouzročene nepoznatim vozilom ili vozilom za koje obveza osiguranja utvrđena stavkom 3. nije ispunjena.

Prvi podstavak ne dovodi u pitanje pravo država članica da naknadu štete od strane tog tijela smatraju supsidijarnom ili ravnopravnom, kao ni pravo da predvide likvidaciju štete između tog tijela i osobe ili osoba odgovornih za nezgodu i

drugih osiguravatelja ili ustanova za socijalno osiguranje koji su dužni nadoknaditi štetu žrtvi u pogledu iste nezgode. Međutim, države članice ne smiju dopustiti tijelu da isplatu naknade štete učini ovisnom o tome da žrtva na bilo koji način mora dokazati da odgovorna osoba u nije u mogućnosti ili odbija isplatiti naknadu štete.

2. Žrtva se može u svakom slučaju obratiti izravno tijelu koje je, na temelju podataka koje žrtva dostavi na njegov zahtjev, obvezno dostaviti žrtvi utemeljeni odgovor u vezi s isplatom bilo kakve naknade štete.

Međutim, države članice mogu isključiti isplatu naknade štete od strane tog tijela za osobe koje su dobrovoljno ušle u vozilo koje je prouzročilo štetu ili ozljedu ako tijelo može dokazati da su znale da je vozilo neosigurano.

3. Države članice mogu ograničiti ili isključiti isplatu naknade štete od strane tog tijela kod oštećenja stvari od strane nepoznatog vozila.

Međutim, kad je tijelo isplatilo naknadu štete za znatne tjelesne ozljede bilo kojoj žrtvi iste nesreće u kojoj je nepoznatim vozilom prouzročeno i oštećenje stvari, države članice ne smiju isključiti isplatu naknade štete za oštećenje stvari na temelju činjenice da je vozilo nepoznato. Neovisno o tome, države članice mogu predvidjeti samopridržaj od najviše 500 EUR koji snosi žrtva takvog oštećenja stvari.

Uvjeti pod kojima se tjelesne ozljede trebaju smatrati znatnima određuju se u skladu sa zakonodavstvom ili drugim propisima države članice u kojoj se nezgoda dogodila. S tim u vezi, države članice mogu uzeti u obzir, između ostalog, pitanje je li ozljeda zahtijevala bolničku njegu.

4. Svaka država članica primjenjuje svoje zakone i druge propise na isplatu naknade štete od strane tog tijela, ne dovodeći u pitanje bilo koju drugu praksu koja je povoljnija za žrtvu.

Članak 11.

Sporovi

Kod spora između tijela iz članka 10. stavka 1. i osiguravatelja od građanskopravne odgovornosti o tome tko je od njih dužan isplatiti naknadu štete žrtvi, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi jedna od tih strana bila određena kao odgovorna za privremenu isplatu naknade štete žrtvi bez odlaganja.

Ako se u konačnici utvrdi da je druga strana trebala isplatiti svu ili dio naknade štete, ta druga strana nadoknađuje odgovarajući iznos onoj strani koja je izvršila isplatu.

POGLAVLJE 5.

POSEBNE KATEGORIJE ŽRTAVA, KLAUZULE O ISKLJUČENJU, JEDINSTVENA PREMIJA, VOZILA OTPREMLJENA IZ JEDNE DRŽAVE ČLANICE U DRUGU

Članak 12.

Posebne kategorije žrtava

1. Ne dovodeći u pitanje drugi podstavak članka 13. stavka 1., osiguranje iz članka 3. pokriva odgovornost za tjelesne ozljede svih putnika osim vozača, nastale upotrebom vozila.

2. Članovi obitelji ugovaratelja osiguranja, vozača ili bilo koje druge osobe koja kod nezgode podliježe građanskopravnoj odgovornosti i čija je odgovornost pokrivena osiguranjem iz članka 3. ne smiju biti isključeni iz osiguranja u pogledu svojih tjelesnih ozljeda na temelju tog odnosa.

3. Osiguranje iz članka 3. obuhvaća tjelesne ozljede i oštećenje stvari pješaka, biciklista i drugih nemotoriziranih korisnika ceste koji, kao posljedica prometne nezgode u kojoj je sudjelovalo motorno vozilo, u skladu s nacionalnim građanskim pravom imaju pravo na naknadu štete.

Ovaj članak ne dovodi u pitanje građanskopravnu odgovornost, kao ni visinu naknade štete.

Članak 13.

Klauzule o isključenju

1. Svaka država članica poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da se sve zakonske odredbe ili ugovorne klauzule sadržane u polici osiguranja izdanoj u skladu s člankom 3. smatraju nevažećima u pogledu odštetnih zahtjeva trećih osoba koje su žrtve prometne nezgode ako te zakonske odredbe ili ugovorne klauzule isključuju iz osiguranja upotrebu ili vožnju vozila:

(a) od strane osoba koje za to nemaju izričito ili implicitno odobrenje;

(b) od strane osoba koje nemaju vozačku dozvolu koja im dopušta da voze dotično vozilo;

(c) od strane osoba koje krše zakonske tehničke zahtjeve u pogledu stanja i sigurnosti dotičnog vozila.

Međutim, odredba ili klauzula iz točke (a) prvog podstavka može se upotrijebiti protiv osoba koje su dobrovoljno ušle u vozilo koje je prouzročilo štetu ili ozljedu ako osiguravatelj može dokazati da su znale da je vozilo ukradeno.

Države članice imaju mogućnost – kod prometnih nezgoda koje se dogode na njihovu području – ne primijeniti odredbu u prvom podstavku ako i u mjeri u kojoj žrtva može dobiti naknadu štete od tijela za socijalno osiguranje.

2. Kod ukradenih ili na silu pribavljenih vozila, države članice mogu predvidjeti da tijelo navedeno u članku 10. stavku 1. treba isplatiti naknadu štete umjesto osiguravatelja prema uvjetima navedenima u stavku 1. ovog članka. Ako se vozilo uobičajeno nalazi u drugoj državi članici, to tijelo ne može tražiti naknadu ni od jednog tijela u toj državi članici.

Države članice koje u slučaju ukradenih ili na silu pribavljenih vozila predviđaju da tijelo iz članka 10. stavka 1. treba isplatiti naknadu štete mogu za oštećenje stvari odrediti samopridržaj do najviše 250 EUR koji snosi žrtva.

3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se svaka zakonska odredba ili ugovorna klauzula sadržana u polici osiguranja koja isključuje putnika iz takvog pokrivača na temelju činjenice da je znao ili da je trebao znati da je u trenutku nesreće vozač vozila bio pod utjecajem alkohola ili nekih drugih opojnih sredstava smatra nevažećom u vezi s odštetnim zahtjevom takvog putnika.

Članak 14.

Jedinstvena premija

Države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da sve police obveznog osiguranja od građanskopravne odgovornosti koja proizlazi iz upotrebe vozila:

(a) pokrivaju, na temelju jedinstvene premije i tijekom cijelog trajanja ugovora, cjelokupno područje Zajednice, uključujući svaki boravak vozila u drugoj državi članici za vrijeme trajanja ugovora; i

(b) jamče, na temelju jedinstvene premije, u svakoj državi članici pokriće propisano njezinim zakonom ili pokriće propisano zakonom države članice u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi ako je to pokriće više.

Članak 15.

Vozila otpremljena iz jedne države članice u drugu

1. Odstupajući od druge alineje članka 2. točke (d) Direktive 88/357/EEZ, ako je vozilo otpremljeno iz jedne države članice u drugu, državom članicom odredišta smatra se država članica u kojoj se nalazi rizik, odmah nakon prihvaćanja isporuke od strane kupca i tijekom razdoblja od trideset dana, čak i ako vozilo nije službeno registrirano u državi članici odredišta.

2. Ako je vozilo sudjelovalo u nesreći tijekom razdoblja iz 1. stavka ovog članka dok je neosigurano, tijelo iz članka 10. stavka 1. u državi članici određišta odgovorno je za naknadu štete predviđenu člankom 9.

POGLAVLJE 6.

POTVRDA, SAMOPRIDRŽAJ, IZRAVNO POSTUPANJE

Članak 16.

Potvrda o odštetnim zahtjevima u vezi s odgovornošću za štetu nanесenu trećim osobama

Države članice osiguravaju da ugovaratelj osiguranja ima pravo u bilo kojem trenutku zatražiti potvrdu o odštetnim zahtjevima u vezi s odgovornošću za štetu nanесenu trećim osobama koji se odnose na vozilo ili vozila pokrivena ugovorom o osiguranju barem za razdoblje od prethodnih pet godina ugovornog odnosa, ili potvrdu o nepostojanju takvih odštetnih zahtjeva.

Društvo za osiguranje ili tijelo koje je država članica eventualno imenovala za pružanje usluga obveznog osiguranja ili za davanje takvih potvrda dostavlja tu potvrdu ugovaratelju osiguranja u roku od 15 dana od zahtjeva.

Članak 17.

Samopridržaj

Društva za osiguranje ne zahtijevaju ni od jedne osobe oštećene kao posljedica nezgode da plaća iznos samopridržaja ako se radi o osiguranju iz članka 3.

Članak 18.

Pravo izravnog postupanja

Države članice osiguravaju da svaka osoba oštećena kao posljedica nezgode koju je prouzročilo vozilo pokriveno osiguranjem iz članka 3. ima pravo izravnog postupanja protiv društva za osiguranje koje pokriva građanskopravnu odgovornost osobe odgovorne za nezgodu.

POGLAVLJE 7.

LIKVIDACIJA ŠTETA KOJE PROIZLAZE IZ NEZGODA KOJE PROUZROČE VOZILA POKRIVENA OSIGURANJEM IZ ČLANKA 3.

Članak 19.

Postupak likvidacije šteta

Države članice uspostavljaju postupak iz članka 22. za likvidaciju šteta koje proizlaze iz nezgoda koje prouzročе vozila pokrivena osiguranjem iz članka 3.

Kod šteta koje se mogu likvidirati putem sustava nacionalnih ureda za osiguranje predviđenih u članku 2. države članice uspostavljaju isti postupak kao u članku 22.

Za potrebe primjene tog postupka svako upućivanje na društvo za osiguranje smatra se upućivanjem na nacionalni ured za osiguranje.

Članak 20.

Posebne odredbe koje se odnose na naknadu štete osoba oštećenih u prometnoj nezgodi u državi članici koja nije država članica njihova boravišta

1. Cilj je članka od 20. do 26. utvrđivanje posebnih odredaba koje se primjenjuju na oštećene osobe koje imaju pravo na naknadu štete za štete ili ozljede koje su posljedica nezgoda u državi članici koja nije država članica boravišta oštećene osobe prouzročenih upotrebom vozila koja su osigurana i koja se uobičajeno nalaze u državi članici.

Ne dovodeći u pitanje zakonodavstvo trećih zemalja u vezi s građanskopravnom odgovornošću i međunarodnim privatnim pravom, te se odredbe također primjenjuju na oštećene osobe s boravištem u državi članici koje imaju pravo na naknadu štete za štete ili ozljede koji su posljedica nezgoda u trećim zemljama čiji su se nacionalni uredi za osiguranje pridružili sustavu zelene karte, kada su te nezgode prouzročene upotrebom vozila koja su osigurana i uobičajeno se nalaze u državi članici.

2. Članci 21. i 24. primjenjuju se samo kod nezgoda prouzročenih upotrebom vozila:

- (a) koje je osigurano preko poslovnog nastana u državi članici koja nije država boravišta oštećene osobe i
- (b) koje se uobičajeno nalazi u državi članici koja nije država boravišta oštećene osobe.

Članak 21.

Predstavnici za likvidaciju štete

1. Svaka država članica poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurala da sva društva za osiguranje koja pokrivaju rizike iz točke 10. slova A Priloga Direktive 73/239/EEZ, s iznimkom odgovornosti prijevoznika, imenuju predstavnika za likvidaciju štete u svakoj državi članici osim u onoj u kojoj su dobila službena odobrenja za rad.

Predstavnik za likvidaciju štete odgovoran je za rješavanje i likvidaciju odštetnih zahtjeva koji proizlaze iz nezgoda u slučajevima iz članka 20. stavka 1.

Predstavnik za likvidaciju štete ima boravište ili poslovni nastan u državi članici u kojoj je imenovan.

2. Društvo za osiguranje ima diskrecijsko pravo odlučivanja o izboru svojeg predstavnika za likvidaciju štete.

Države članice ne smiju ograničavati tu slobodu izbora.

3. Predstavnik za likvidaciju štete može raditi za jedno društvo za osiguranje ili više njih.

4. Predstavnik za likvidaciju štete prikuplja u pogledu takvih odštetnih zahtjeva sve potrebne informacije u vezi s likvidacijom šteta i poduzima mjere potrebne da dogovori njihovu likvidaciju.

Obveza imenovanja predstavnika za likvidaciju štete ne isključuje pravo oštećene osobe ili njezina društva za osiguranje da pokrene postupak izravno protiv osobe koja je prouzročila nezgodu ili njezina društva za osiguranje.

5. Predstavnici za likvidaciju štete moraju imati dovoljno ovlasti da zastupaju društvo za osiguranje u odnosu na oštećene osobe u slučajevima iz članka 20. stavka 1. i da u potpunosti udovolje njihovim odštetnim zahtjevima.

Oni moraju biti u stanju obraditi slučajeve na službenom jeziku (službenim jezicima) države članice boravišta oštećene osobe.

6. Imenovanje predstavnika za likvidaciju štete samo po sebi ne predstavlja otvaranje podružnice u smislu članka 1. točke (b) Direktive 92/49/EEZ te se predstavnik za likvidaciju štete ne smatra poslovnom nastanom u smislu članka 2. točke (c) Direktive 88/357/EEZ ili poslovnom nastanom u smislu Uredbe (EZ) br. 44/2001.

Članak 22.

Postupak naknade štete

Države članice predviđaju obvezu, pod prijetnjom odgovarajućih učinkovitih i sustavnih financijskih ili istovjetnih administrativnih sankcija, prema kojoj u roku od tri mjeseca od dana kada je oštećena osoba podnijela svoj zahtjev za naknadu štete bilo izravno društvu za osiguranje osobe koja je prouzročila nezgodu ili njegovu predstavniku za likvidaciju štete

(a) društvo za osiguranje osobe koja je prouzročila nezgodu ili njegov predstavnik za likvidaciju štete imaju obvezu dati obrazloženu ponudu za naknadu štete u slučajevima kada odgovornost nije sporna i kada je visina štete procijenjena; ili

(b) društvo za osiguranje kojemu je upućen zahtjev za naknadu štete ili njegov predstavnik za likvidaciju štete imaju obvezu dati utemeljen odgovor na točke navedene u odštetnom zahtjevu u slučajevima kada je odgovornost sporna ili kada visina štete nije u potpunosti procijenjena.

Države članice donose odredbe kako bi osigurale da se, kada ponuda nije dana u roku od tri mjeseca, plaća kamata na iznos naknade štete koji oštećenoj osobi ponudi društvo za osiguranje ili dodijeli sud.

Članak 23.

Informacijski centri

1. Kako bi se oštećenoj osobi omogućilo da zatraži naknadu štete, svaka država članica osniva ili odobrava informacijski centar koji je odgovoran:

(a) za vođenje registra koji sadrži sljedeće informacije:

i. registarske brojeve motornih vozila koja se uobičajeno nalaze na teritoriju dotične države;

ii. brojeve polica osiguranja koje pokrivaju upotrebu tih vozila za rizike iz točke 10. slova A Priloga Direktivi 73/239/EEZ, s iznimkom odgovornosti prijevoznika, i, ako je razdoblje valjanosti police isteklo, datum završetka osiguravateljnog pokrivača;

iii. društva za osiguranje koja pokrivaju upotrebu vozila za rizike iz točke 10. slova A Priloga Direktivi 73/239/EEZ, s iznimkom odgovornosti prijevoznika, te predstavnike za likvidaciju štete koje u skladu s člankom 21. ove Direktive imenuju ta društva za osiguranje, o čijim se imenima obavješćuje informacijski centar u skladu sa stavkom 2. ovog članka;

iv. popis vozila za koja u svakoj pojedinoj državi članici vrijedi pravilo odstupanja od obveze osiguravateljnog pokrivača građanskopravne odgovornosti u skladu s člankom 5. stavcima 1. i 2.:

v. u pogledu vozila predviđenih u točki iv.:

— naziv institucije ili tijela određenog u skladu s trećim podstavkom članka 5. stavka 1. kao odgovornog za naknadu štete oštećenim osobama u slučajevima kada nije primjenljiv postupak predviđen u članku 2. stavku 2. točki (a) ako za vozilo vrijedi pravilo odstupanja predviđeno u prvom podstavku članka 5. stavka 1.,

— naziv tijela koje pokriva vozilo u državi članici u kojoj se uobičajeno nalazi ako za vozilo vrijedi pravilo odstupanja predviđeno u članku 5. stavku 2.:

(b) ili za koordiniranje prikupljanja i proslijeđivanja tih informacija; i

(c) za pomaganje ovlaštenim osobama da budu obavještene o informacijama spomenutim u točki (a) podtočkama od i. do v.

Informacije pod točkom (a) podtočkama i., ii. i iii. moraju se čuvati u razdoblju od 7 godina od isteka registracije vozila ili prestanka ugovora o osiguranju.

2. Društva za osiguranje iz točke (a) podtočke iii. stavka 1. obavješćuju informacijske centre svih država članica o imenu i adresi predstavnika za likvidaciju štete kojega su u skladu s člankom 21. imenovala u svakoj pojedinoj državi članici.

3. Države članice osiguravaju da oštećena osoba ima pravo u razdoblju od sedam godina nakon nezgode bez odlaganja dobiti sljedeće informacije od informacijskog centra države članice u kojoj boravi, države članice u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi ili države članice u kojoj se nezgoda dogodila:

- (a) ime i adresu društva za osiguranje;
- (b) broj police osiguranja; i
- (c) ime i adresu predstavnika za likvidaciju štete društva za osiguranje u državi boravišta oštećene osobe.

Informacijski centri međusobno surađuju.

4. Informacijski centri daju oštećenoj osobi ime i adresu vlasnika ili uobičajenog vozača odnosno registriranog imatelja vozila ako oštećena osoba ima legitiman interes za dobivanje tih informacija. Za potrebe ove odredbe informacijski centar obraća se posebno:

- (a) društvu za osiguranje; ili
- (b) ustanovi za registraciju vozila.

Ako za vozilo vrijedi pravilo odstupanja predviđeno u članku 5. stavku 1., informacijski centar obavješćuje oštećenu osobu o nazivu institucije ili tijela koje je u skladu s trećim podstavkom članka 5. stavka 1. određeno kao odgovorno za naknadu štete oštećenim osobama u slučajevima kada nije primjenljiv postupak predviđen člankom 2. točkom (a).

Ako za vozilo vrijedi pravilo odstupanja predviđeno u članku 5. stavku 2., informacijski centar obavješćuje oštećenu osobu o nazivu tijela koje pokriva vozilo u državi u kojoj se ono uobičajeno nalazi.

5. Ne dovodeći u pitanje njihove obveze na temelju stavaka 1. i 4., države članice osiguravaju da informacijski centri dostavljaju informacije navedene u tim stavcima svakom sudioniku prometne nezgode koju je prouzročilo vozilo pokriveno osiguranjem iz članka 3.

6. Obrada osobnih podataka koja proizlazi iz stavaka 1. do 5. mora se provesti u skladu s nacionalnim mjerama koje su poduzete u skladu s Direktivom 95/46/EZ.

Članak 24.

Tijela za naknadu štete

1. Svaka država članica osniva ili odobrava tijelo za naknadu štete, koje je odgovorno za naknadu štete oštećenim osobama u slučajevima iz članka 20. stavka 1.

Te oštećene osobe mogu podnijeti svoj odštetni zahtjev tijelu za naknadu štete u državi članici njihova boravišta:

- (a) ako u roku od tri mjeseca od dana kada je oštećena osoba podnijela svoj odštetni zahtjev društvu za osiguranje vozila čija je upotreba prouzročila nezgodu ili njegovu predstavniku za likvidaciju štete, društvo za osiguranje ili njegov predstavnik za likvidaciju štete ne daju utemeljen odgovor na točke navedene u odštetnom zahtjevu; ili
- (b) ako društvo za osiguranje nije imenovalo predstavnika za likvidaciju štete u državi članici boravišta oštećene osobe u skladu s člankom 20. stavkom 1.; u tom slučaju oštećene osobe ne mogu podnijeti odštetni zahtjev tijelu za naknadu štete ako su odštetni zahtjev podnijele izravno društvu za osiguranje vozila čija je upotreba prouzročila nezgodu i ako su primile utemeljen odgovor u roku od tri mjeseca od podnošenja zahtjeva.

Oštećene osobe ne mogu međutim podnijeti odštetni zahtjev tijelu za naknadu štete ako su poduzele pravne korake izravno protiv društva za osiguranje.

Tijelo za naknadu štete pokreće postupak u roku od dva mjeseca od dana kada mu oštećena osoba podnese odštetni zahtjev, ali prekida taj postupak ako društvo za osiguranje ili njegov predstavnik za likvidaciju štete naknadno daju utemeljen odgovor na odštetni zahtjev.

Tijelo za naknadu štete odmah obavješćuje:

- (a) društvo za osiguranje vozila čija je upotreba prouzročila nezgodu ili predstavnika za likvidaciju štete;
- (b) tijelo za naknadu štete u državi članici u kojoj je poslovni nastan društva za osiguranje koje je izdalo policu;

(c) osobu koja je prouzročila nezgodu, ako je poznata;

da je od oštećene osobe primilo odštetni zahtjev i da će odgovoriti na taj zahtjev u roku od dva mjeseca od njegova podnošenja.

Ova odredba ne dovodi u pitanje pravo država članica da naknadu štete od strane tog tijela smatraju supsidijarnom ili ravnopravnom, kao ni pravo da predvide likvidaciju štete između tog tijela i osobe ili osoba koje su prouzročile nezgodu i drugih društava za osiguranje ili ustanova za socijalno osiguranje koji su dužni nadoknaditi štetu oštećenoj osobi u pogledu iste nezgode. Međutim, države članice ne smiju dopustiti tijelu da isplatu naknade štete učini podložnom bilo kojim uvjetima osim onima koji su predviđeni ovom Direktivom, a posebno tome da oštećena osoba na bilo koji način mora dokazati da odgovorna osoba nije u mogućnosti ili odbija isplatiti naknadu štete.

2. Tijelo za naknadu štete koje je isplatilo naknadu štete oštećenoj osobi u državi članici njezina boravišta ima pravo zatražiti nadoknadu iznosa koji je platilo kao naknadu štete od tijela za naknadu štete u državi članici u kojoj je poslovni nastan društva za osiguranje koje je izdalo policu.

Potonje tijelo tada nasljeđuje prava oštećene osobe protiv osobe koja je prouzročila nezgodu ili njezina društva za osiguranje ako je tijelo za naknadu štete u državi članici boravišta oštećene osobe dalo naknadu štete za pretrpljenu štetu ili ozljedu.

Svaka država članica obvezna je priznati tu subrogaciju kako ju je predvidjela bilo koja druga država članica.

3. Ovaj članak proizvodi pravne učinke:

- (a) nakon što se između tijela za naknadu štete koja su osnovale ili odobrile države članice sklopi sporazum koji se odnosi na njihove zadaće i obveze te na postupke za nadoknadu sredstava;
- (b) od dana koji odredi Komisija, nakon što se u bliskoj suradnji s državama članicama uvjerila da je takav sporazum zaključen.

Članak 25.

Naknada štete

1. Ako je nemoguće utvrditi vozilo ili ako je u roku od dva mjeseca nakon nezgode nemoguće utvrditi društvo za osiguranje, oštećena osoba može zatražiti naknadu štete od tijela za naknadu štete u državi članici u kojoj boravi. Naknada štete daje

se u skladu s odredbama članaka 9. i 10. Tijelo za naknadu štete tada ima pravo podnijeti odštetni zahtjev pod uvjetima koji su propisani člankom 24. stavkom 2.:

- (a) kada se ne može utvrditi društvo za osiguranje: garancijskom fondu u državi članici u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi;
- (b) kod nepoznatog vozila: garancijskom fondu u državi članici u kojoj se nezgoda dogodila;
- (c) kod vozila iz trećih zemalja: garancijskom fondu u državi članici u kojoj se nezgoda dogodila.

2. Ovaj se članak primjenjuje na nezgode koje su prouzročila vozila iz trećih zemalja obuhvaćena člancima 7. i 8.

Članak 26.

Središnje tijelo

Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere kojima žrtvama, njihovim osiguravateljima ili njihovim pravnim zastupnicima olakšavaju pravodobno dostavljanje osnovnih podataka potrebnih za likvidaciju šteta.

Ti se osnovni podaci stavljaju na raspolaganje, prema potrebi, u elektroničkom obliku u središnjem registru u svakoj državi članici, a mogu im pristupiti uključene strane na temelju izričitog zahtjeva.

Članak 27.

Sankcije

Države članice određuju sankcije za kršenje nacionalnih odredaba koje donesu u provedbi ove Direktive i poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale njihovu primjenu. Sankcije su učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice čim prije obavješćuju Komisiju o svim izmjenama koje se odnose na odredbe donesene na temelju ovog članka.

POGLAVLJE 8.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.

Nacionalne odredbe

1. Države članice mogu u skladu s Ugovorom zadržati ili donijeti odredbe koje su za oštećenu osobu povoljnije od odredaba potrebnih za usklađivanje s ovom Direktivom.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 29.

Stavljanje izvan snage

Ovim se stavlja izvan snage direktive 72/166/EEZ, 84/5/EEZ, 90/232/EEZ, 2000/26/EZ i 2005/14/EZ, kako su izmijenjene direktivama navedenima u Prilogu I. dijelu A, ne dovodeći u pitanje obveze država članica u odnosu na rokove za prenošenje u nacionalno pravo i primjenu direktiva navedenih u Prilogu I. dijelu B.

Upućivanja na direktive stavljene izvan snage tumače se kao upućivanja na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu II.

Članak 30.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 31.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 16. rujna 2009.

Za Europski parlament

Predsjednik

J. BUZEK

Za Vijeće

Predsjednica

C. MALMSTRÖM

PRILOG I.

DIO A

Direktive stavljene izvan snage s popisom njihovih kasnijih izmjena

(koje se navode se u članku 29.)

Direktiva Vijeća 72/166/EEZ
(SL L 103, 2.5.1972., str. 1.)

Direktiva Vijeća 72/430/EEZ
(SL L 291, 28.12.1972., str. 162.)

Direktiva Vijeća 84/5/EEZ
(SL L 8, 11.1.1984., str. 17.)

samo članak 4.

Direktiva 2005/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća
(SL L 149, 11.6.2005., str. 14.)

samo članak 1.

Direktiva Vijeća 84/5/EEZ
(SL L 8, 11.1.1984., str. 17.)

Prilog I., točka IX.F Pristupnog dokumenta iz 1985.
(SL L 302, 15.11.1985., str. 218.)

Direktiva Vijeća 90/232/EEZ
(SL L 129, 19.5.1990., str. 33.)

samo članak 4.

Direktiva 2005/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća
(SL L 149, 11.6.2005., str. 14.)

samo članak 2.

Direktiva Vijeća 90/232/EEZ
(SL L 129, 19.5.1990., str. 33.)

Direktiva 2005/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća
(SL L 149, 11.6.2005., str. 14.)

samo članak 4.

Direktiva 2000/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća
(SL L 181, 20.7.2000., str. 65.)

Direktiva 2005/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća
(SL L 149, 11.6.2005., str. 14.)

samo članak 5.

Direktiva 2005/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća
(SL L 149, 11.6.2005., str. 14.)

DIO B

Popis rokova za prenošenje u nacionalno pravo i primjenu

(koji se navode u članku 29.)

Direktiva	Vremenski rok za prijenos	Datum primjene
72/166/EEZ	31. prosinca 1973.	—
72/430/EEZ	—	1. siječnja 1973.
84/5/EEZ	31. prosinca 1987.	31. prosinca 1988.
90/232/EEZ	31. prosinca 1992.	—
2000/26/EZ	19. srpnja 2002.	19. siječnja 2003.
2005/14/EZ	11. lipnja 2007.	—

PRILOG II.

KORELACIJSKA TABLICA

Direktiva 72/166/EEZ	Direktiva 84/5/EEZ	Direktiva 90/232/EEZ	Direktiva 2000/26/EEZ	Ova Direktiva
Članak 1., točke 1. do 3.				Članak 1., točke 1. do 3.
Članak 1., točka 4., prva alineja				Članak 1., točka 4. podtočka (a)
Članak 1., točka 4., druga alineja				Članak 1., točka 4. podtočka (b)
Članak 1., točka 4., treća alineja				Članak 1., točka 4. podtočka (c)
Članak 1., točka 4., četvrta alineja				Članak 1., točka 4. podtočka (d)
Članak 1., točka 5.				Članak 1., točka 5.
Članak 2. stavak 1.				Članak 4.
Članak 2. stavak 2., uvodni tekst				Članak 2. uvodni tekst
Članak 2. stavak 2., prva alineja				Članak 2. točka (a)
Članak 2. stavak 2., druga alineja				Članak 2. točka (b)
Članak 2. stavak 2., treća alineja				Članak 2. točka (c)
Članak 3. stavak 1., prva rečenica				Članak 3. prvi stavak
Članak 3. stavak 1., druga rečenica				Članak 3., drugi stavak
Članak 3. stavak 2., uvodni tekst				Članak 3. treći stavak, uvodni tekst
Članak 3. stavak 2., prva alineja				Članak 3., treći stavak, točka (a)
Članak 3. stavak 2., druga alineja				Članak 3., treći stavak, točka (b)
Članak 4., uvodni tekst				Članak 5. stavak 1., prvi podstavak
Članak 4. točka (a), prvi podstavak				Članak 5. stavak 1., prvi podstavak
Članak 4., točka (a), drugi podstavak, prva rečenica				Članak 5. stavak 1., drugi podstavak
Članak 4., točka (a), drugi podstavak, druga rečenica				Članak 5. stavak 1., treći podstavak
Članak 4., točka (a), drugi podstavak, treća rečenica				Članak 5. stavak 1., četvrti podstavak
Članak 4., točka (a), drugi podstavak, četvrta rečenica				Članak 5. stavak 1., peti podstavak
Članak 4., točka (b), prvi podstavak				Članak 5. stavak 2., prvi podstavak
Članak 4., točka (b), drugi podstavak, prva rečenica				Članak 5. stavak 2., drugi podstavak

Direktiva 72/166/EEZ	Direktiva 84/5/EEZ	Direktiva 90/232/EEZ	Direktiva 2000/26/EEZ	Ova Direktiva
Članak 4., točka (b). drugi podstavak, druga rečenica				Članak 5. stavak 2., treći podstavak
Članak 4., točka (b). treći podstavak, prva rečenica				Članak 5. stavak 2., četvrti podstavak
Članak 4., točka (b). treći podstavak, druga rečenica				Članak 5. stavak 2., peti podstavak
Članak 5. uvodni tekst				Članak 6. prvi podstavak, uvodni tekst
Članak 5. prva alineja				Članak 6. prvi podstavak, točka (a)
Članak 5. druga alineja				Članak 6. prvi podstavak, točka (b)
Članak 5. završni tekst				Članak 6. drugi stavak
Članak 6.				Članak 7.
Članak 7. stavak 1.				Članak 8. stavak 1., prvi podstavak
Članak 7. stavak 2.				Članak 8. stavak 1., drugi podstavak
Članak 7. stavak 3.				Članak 8. stavak 2.
Članak 8.				—
	Članak 1. stavak 1.			Članak 3, četvrti stavak
	Članak 1. stavak 2.			Članak 9. stavak 1.
	Članak 1. stavak 3.			Članak 9. stavak 2.
	Članak 1. stavak 4.			Članak 10. stavak 1.
	Članak 1. stavak 5.			Članak 10. stavak 2.
	Članak 1. stavak 6.			Članak 10. stavak 3.
	Članak 1. stavak 7.			Članak 10. stavak 4.
	Članak 2. stavak 1. prvi podstavak, uvodni tekst			Članak 13. stavak 1., prvi podstavak, uvodni tekst
	Članak 2. stavak 1., prva alineja			Članak 13. stavak 1., prvi podstavak, točka (a)
	Članak 2. stavak 1., druga alineja			Članak 13. stavak 1., prvi podstavak, točka (b)
	Članak 2. stavak 1., treća alineja			Članak 13. stavak 1., prvi podstavak, točka (c)
	Članak 2. stavak 1. prvi podstavak, završni tekst			Članak 13. stavak 1., prvi podstavak, uvodni tekst
	Članak 2. stavak 1., drugi i treći podstavci			Članak 13. stavak 1., drugi i treći podstavci
	Članak 2. stavak 2.			Članak 13. stavak 2.
	Članak 3.			Članak 12. stavak 2.
	Članak 4.			—
	Članak 5.			—

Direktiva 72/166/EEZ	Direktiva 84/5/EEZ	Direktiva 90/232/EEZ	Direktiva 2000/26/EEZ	Ova Direktiva
			Članak 4. stavak 1., treća rečenica	Članak 21. stavak 1., treći podstavak
			Članak 4. stavak 2., prva rečenica	Članak 21. stavak 2., prvi podstavak
			Članak 4. stavak 2., druga rečenica	Članak 21. stavak 2., drugi podstavak
			Članak 4. stavak 3.	Članak 21. stavak 3.
			Članak 4. stavak 4., prva rečenica	Članak 21. stavak 4., prvi podstavak
			Članak 4. stavak 4., druga rečenica	Članak 21. stavak 4., drugi podstavak
			Članak 4. stavak 5., prva rečenica	Članak 21. stavak 5., prvi podstavak
			Članak 4. stavak 5., druga rečenica	Članak 21. stavak 5., drugi podstavak
			Članak 4. stavak 6.	Članak 22.
			Članak 4. stavak 7.	—
			Članak 4. stavak 8.	Članak 21. stavak 6.
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, uvodni tekst	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, uvodni tekst
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a), uvodni tekst	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a), uvodni tekst
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 1.	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka i.
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 2.	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka ii.
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 3.	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka iii.
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 4.	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka iv.
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 5., uvodni tekst	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka v., uvodni tekst
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 5.i.	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka v. prva alineja
			Članak 5. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka 5.ii.	Članak 23. stavak 1., prvi podstavak, točka (a) podtočka v. druga alineja
			Članak 5. stavak 1., drugi podstavak,	Članak 23. stavak 1., drugi podstavak
			Članak 5. stavci 2., 3. i 4.	Članak 23. stavci 2., 3. i 4.
			Članak 5. stavak 5.	Članak 23. stavak 6.
			Članak 6. stavak 1.	Članak 24. stavak 1.
			Članak 6. stavak 2., prvi podstavak	Članak 24. stavak 2., prvi podstavak

Direktiva 72/166/EEZ	Direktiva 84/5/EEZ	Direktiva 90/232/EEZ	Direktiva 2000/26/EEZ	Ova Direktiva
			Članak 6. stavak 2., drugi podstavak, prva rečenica	Članak 24. stavak 2., drugi podstavak
			Članak 6. stavak 2., drugi podstavak, druga rečenica	Članak 24. stavak 2., treći podstavak
			Članak 6. stavak 3., prvi podstavak	Članak 24. stavak 3.
			Članak 6. stavak 3., drugi podstavak	—
			Članak 6.a	Članak 26.
			Članak 7., uvodni tekst	Članak 25. stavak 1., uvodni tekst
			Članak 7., točka (a)	Članak 25. stavak 1., točka (a)
			Članak 7., točka (b)	Članak 25. stavak 1., točka (b)
			Članak 7., točka (c)	Članak 25. stavak 1., točka (c)
			Članak 8.	—
			Članak 9.	—
			Članak 10. stavci od 1. do 3.	—
			Članak 10. stavak 4.	Članak 28. stavak 1.
			Članak 10. stavak 5.	Članak 28. stavak 2.
				Članak 29.
			Članak 11.	Članak 30.
			Članak 12.	Članak 27.
Članak 9.	Članak 7.	Članak 7.	Članak 13.	Članak 31.
				Prilog I.
				Prilog II.